

Filosofia del llenguatge

2015/2016

Codi: 100313

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500246 Filosofia	OB	3	1

Professor de contacte

Nom: José Daniel Quesada Casajuana

Correu electrònic: Daniel.Quesada@uab.cat

Utilització de llengües

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Prerequisits

No hi ha prerequisits.

Objectius

L'objectiu d'aquesta assignatura és introduir als alumnes en algunes de les qüestions més centrals de la filosofia actual des de la perspectiva de l'estudi filosòfic del llenguatge.

Competències

- Analitzar i sintetitzar els arguments centrals dels textos fonamentals de la filosofia en les seves diverses disciplines.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Reconèixer i interpretar temes i problemes de la filosofia en les seves diverses disciplines.
- Utilitzar un pensament crític i independent a partir dels temes, els debats i els problemes que planteja la filosofia tant històricament com conceptualment.

Resultats d'aprenentatge

1. Demostrar una posició pròpia davant d'un problema o una controvèrsia de rellevància filosòfica, o en un treball de recerca filosòfica.
2. Distingir i esquematitzar el contingut fonamental d'un text filosòfic.
3. Identificar les idees principals d'un text sobre la matèria i fer-ne un esquema
4. Llegir comprensivament textos filosòfics bàsics.
5. Reconèixer, amb mirada experta, referents filosòfics del passat i del present i avaluar-ne la rellevància.
6. Reflexionar sobre el treball propi i el de l'entorn immediat amb intenció de millorar-los de manera continuada

Continguts

La filosofia del llenguatge s'ocupa d'una gran quantitat de temes, com ara: el significat, les nocions de referència i de veritat, la semàntica de diverses construccions lingüístiques, les qüestions epistemològiques i ontològiques relacionades amb el llenguatge, la relació del llenguatge amb el pensament, la relació del llenguatge i la realitat extralingüística, els actes de parla, la regulació dels intercanvis comunicatius, l'ús

figuratiu del llenguatge, la utilització del llenguatge a la ficció, etc. Com que no és pas possible tractar totes aquestes qüestions a un curs introductori, el curs es centrarà en alguns dels temes que són més rellevants en les investigacions filosòfiques recents sobre el llenguatge i en les conseqüències de gran abast en d'altres àrees de la filosofia. En el transcurs de la presentació d'aquests temes es tractaran les concepcions de bona part dels filòsofs contemporanis i actuals més rellevants sobre aquests temes: Frege, Russell, Wittgenstein, Quine, Kripke, Putnam, Austin, Searle i Grice.

PROGRAMACIÓ DE L'ASSIGNATURA I LECTURES

1. La concepció ideacionista o internista del significat: Locke i Wittgenstein.

Internisme semàntic i psicològic.

Lectures corresponents:

Internisme semàntic: AFL: § 5.3.1, § 5.3.2, § 5.3.4 (Locke)

+ PIC: § IX.2, § IX.3, § IX.6, § X.2, § X.5, § X.6 (1er Wittgenstein)

Crítica: Pineda, "La filosofia del llenguatge de l'últim Wittgenstein (I)", secció 5.5.

o bé AFL: § 6.2.1, § 6.2.2, § 6.2.3, § 6.3.2, § 6.3.3, § 6.4

2. Funció singularitzadora-referencial i funció descriptiva: Frege, Russell i Kripke.

Singularisme semàntic i singularisme ontològic.

Lectures corresponents:

EFK: § 1.3; capítol 2; § 3.1, § 3.8

o bé AFL: § 2.2.2, § 2.2.3, § 2.2.4, § 2.2.5, § 3.3.1, § 3.3.2, § 4.1.5, § 4.1.6, § 4.2.1

3. Dificultats de determinació ontològica: Quine.

El relativisme ontològic i el conductisme llingüístic.

Lectures corresponents:

MDS: § 17.2.1, § 17.2.2

o bé AFL: Capítol 7, secció 2.

4. Les expressions de classes i fenòmens naturals: Kripke i Putnam.

L'essencialisme aristotèlic i el significat.

Lectures corresponents:

EFK § 1.2, § 3.9 + Putnam: "Explanation and Reference", seccions I i II.

o bé AFL: § 5.3.3, § 4.3.1, § 4.3.2, § 4.3.3

5. El significat i el seguiment de regles: Wittgenstein.

El projectivisme comunitari i la possibilitat del realisme.

Lectures corresponents:

AFL: § 6.5

Pineda: "La filosofia del llenguatge de l'últim Wittgenstein (II)"

6. Significat, acció i comunicació: actes de parla (Austin, Habermas, Searle i Grice).

Lectures corresponents:

F&F: Capítol 1, § 1 i 2.

+ material de la disputa Habermas-Searle (o bé F&F, capítol 1, § 3)

+ AFL: § 8.3.1, § 8.3.2, § 8.3.3, § 8.3.4

Metodologia

Es compon de tres elements:

1. Classes teòriques: Consistiran en l'exposició a classe per part del professor del temari teòric. L'assistència es recomana tot i que no és obligatòria.

2. Classes pràctiques: Comentari de textos distribuïts a l'aula.

3. Treball de l'alumne: Els alumnes hauran de realitzar, fora de l'horari lectiu, una sèrie de lectures proposades pel professor.

Les classes teòriques i les pràctiques s'alternaran durant tot el curs.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Comentaris de textos.	19	0,76	1, 2, 3, 4, 5
Exposició de conceptes i teories.	30	1,2	1, 3, 5
Tipus: Supervisades			
Aclariment de dubtes.	23	0,92	1, 2, 3, 4, 5, 6
Tipus: Autònomes			
Estudi dels conceptes i teories introduïts a classe.	50	2	1, 2, 3, 4, 5
Lectures de textos seleccionats	25	1	2, 3, 4

Avaluació

L'avaluació es planteja fonamentalment de forma continuada amb dos tests. En el primer test s'avaluarà si s'han assolit els resultats d'aprenentatge dels temes 1, 2 i 3 del programa. Al segon test s'avaluaran els dels temes 4, 5 i 6. La nota final de l'assignatura serà la mitjana de les puntuacions obtingudes en aquestes dues proves.

La reavaluació es realitzarà a la data fixada oficialment per l'examen de l'assignatura, mitjançant un examen final per aquells alumnes que no hagin arribat a 5 punts en la nota mitjana dels dos tests esmentats anteriorment. També es podran presentar a aquest examen de reavaluació els alumnes que no hagin fet alguna de les dues proves o cap de les dues. Igualment, es podran presentar a aquesta prova de reavaluació els alumnes que desitjin pujar nota.

A l'acta final, només constaran com a 'No avaluables' els alumnes que no hagin fet alguna de les proves o no n'hagin fet cap.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tests sobre qüestions teòriques.	100%	3	0,12	1, 2, 3, 4, 5

Bibliografia

Bibliografia

(Diverses seccions de les obres següents s'assenyalen com a lectures en els diversos temes de l'assignatura, per la qual cosa s'utilitzen les abreviatures corresponents).

MDS García Suárez, Alfonso. *Modos de significar*. Tecnos, 2011.

PIC García-Carpintero, Manuel, *Las palabras, las ideas y las cosas*. Ariel, 1996.

F&F García-Carpintero. Manuel, *Filosofía y ficción* (manuscrito).

AFL Pérez Otero, Manuel. *Aproximació a la filosofia del llenguatge*. Edicions Universitat de Barcelona, 2001/2008.

EFK Pérez Otero, Manuel. *Esbozo de la filosofía de Kripke*. Montesinos, 2006.

Recursos a la xarxa:

Arxius al Campus Virtual.

Stanford Encyclopedia of Philosophy: <http://plato.stanford.edu/>